Кийок фемінізму

Hans-Jörg Ronsdorf · квітень 2021 р. · перероблено в жовтні 2026 р.

Закиди щодо моєї книжки й моїх поглядів на роль жінки прийшли, як я й очікував: хто хоче бачити жінок за кафедрою, того захопив (антихристиянський) фемінізм.

«Це антихристиянський фемінізм, який будь-що хоче протиснути квоти для жінок — і в керівних кабінетах, і на кафедрах. Дивно, що не в останню чергу саме чоловіки хочуть зламати за жінок списа в цій справі.»

Багато християн суворо консервативного способу думання й дії вважають фемінізм докорінно хибним, ба навіть диявольським чи антихристиянським рухом. Так само й я думав багато років. Але таке мислення надто спрощує справу. ***Проста чорно-біла логіка — це втеча від реальності. Бо ті, хто так думає, несвідомо й охоче (мало не опортуністично) користуються всіма здобутками фемінізму*** і навіть не можуть уявити собі життя без них (подібно до того, чого профспілки досягли для найманих працівників). Чи маємо ми взагалі уявлення, яким був образ жінки в суспільстві 100 чи навіть 200 років тому і наскільки безправними були жінки порівняно з чоловіками?

Якщо ви не хочете шукати самі, ось кілька прикладів того, що змінилося на користь жінок ***— завдяки поштовху феміністичних рухів***. Без зусиль жіночих рухів цих змін не було б:

1878	У поправці до Промислового статуту (*Gewerbeordnung*) уперше врегульовано **охорону материнства**. Відтепер діє неоплачувана заборона працювати протягом трьох тижнів після пологів.
1882	Засновано першу **лікарняну й похоронну касу** для жінок і дівчат.
1891	Перший **закон про охорону праці робітниць** у Рейхстазі; заборонено працю жінок під землею, запроваджено 11-годинний робочий день для жінок і чотири тижні оплачуваного відпочинку після пологів. 12 березня на засіданні Рейхстагу жінкам відмовлено в допуску до навчання в університетах.
1900	Набирає чинності **Цивільний кодекс** (BGB). *Своїми положеннями про шлюб і сім'ю він закріплює правове становище жінки в дусі патріархальної традиції, тобто чоловікові належить право ухвалювати рішення в усіх питаннях подружнього й сімейного життя.*
1918	30 листопада жінки отримують **активне й пасивне виборче право**. Це право закріплено в статті 109, частина 2 Веймарської конституції від 11 серпня 1919 р.: «Чоловіки й жінки мають у принципі однакові громадянські права й обов'язки».
1949	23 травня проголошено **Основний закон Федеративної Республіки Німеччина**. У статті 3, частина 2, речення 1 нової конституції відтоді коротко й ясно сказано: **«Чоловіки й жінки рівноправні».**
1952	**Закон про охорону материнства**: закон про захист працюючої матері.
1957	Закон про рівноправність чоловіка й жінки в галузі цивільного права (**Закон про рівноправність**) змінює насамперед сімейне право. Положення набирають чинності 1 липня 1958 р.
1961	**Закон про зміну сімейного права**: поліпшення правового становища дружини, коли чоловік вимагає розлучення через розпад шлюбу. Обов'язок батька утримувати позашлюбну дитину до досягнення нею 18 років (раніше — до досягнення 16 років).
1968	**Розширення Закону про охорону материнства**: охоронний період перед пологами становить шість тижнів. Охоронний період після пологів збільшено до восьми тижнів; при передчасних і багатоплідних пологах цей строк подовжується до дванадцяти тижнів.

1975	**Закон про додаткові заходи до П’ятого закону про реформу кримінального права**: жінки, застраховані в державному медичному страхуванні, мають право на індивідуальну лікарську консультацію з питань запобігання вагітності.
1977	**Перший закон про реформу шлюбного й сімейного права**: принцип партнерства — жодного встановленого законом розподілу обов’язків у шлюбі. Перехід від принципу вини до принципу розпаду шлюбу. Той із подружжя, хто після розлучення не може сам себе утримувати, отримує право на аліменти.
1980	На Всесвітній конференції ООН щодо становища жінок у Копенгагені федеральний уряд підписує **Конвенцію** від 18 грудня 1979 р. **про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок.**
1985	Набирає чинності **закон** про Конвенцію Організації Об’єднаних Націй від 18 грудня 1979 р. **про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок**.
1994	**Принцип рівноправності** у статті 3, частина 2 Основного закону доповнено: **«Держава сприяє фактичному здійсненню рівноправності жінок і чоловіків і працює над усуненням наявних нерівностей».**

Вибірка за: Zeittafel zur Geschichte der Gleichstellung (німецькою мовою), Університет Білефельда

Описані тут зміни — не християнські здобутки, хоча, мабуть, і християни зі своїми переконаннями долучилися до них. Але вони йдуть на користь усім християнкам — а отже, і їхнім чоловікам.

Фемінізм насамперед у принципі обстоює рівність усіх людей і виступає проти будь-якої дискримінації жінок. Чи можна в принципі мати щось проти цього? Усупереч поширеному хибному уявленню, фемінізм означає не завжди однобічне посилення прав жінок, а й зустріч на рівних.

Феміністичні рухи й хвилі, а також рух за права жінок, що почався в XIX столітті, звісно, не були святими рухами. Ніхто цього й не стверджує. Але їхньою рушійною силою був досвід того, що в багатьох життєвих справах жінки опинялися в гіршому становищі й мали менше прав, ніж чоловіки. ***Моє запитання до християнських чоловіків: чи хоче Бог, Творець, щоб жінкам не належали всі ті права людини, які мають чоловіки?***

Те, що цей рух вимагає також дозволу на аборти й значною мірою його досяг, не повинно затуляти того, що жінки боронилися від кривди й несправедливості — і мусили це робити, щоб хід історії не тривав просто так, як досі.

Фемінізм як рух і явище свого часу, як і будь-який інший рух, складний, багатошаровий і різнобічний — величезна тема, в якій я по-справжньому не розуміюся. І, гадаю, більшість християн, які вживають це слово (зневажливо), теж не розуміються. Хто розмахує «кийком фемінізму», той уживає це поняття однобічно й робить із нього знаряддя — здебільшого через наївне незнання.

Мені не потрібні феміністичні тези, щоб висловитися за рівноправність жінок і чоловіків. Те, що рівноправність довелося знову виборювати, доводить, до чого призвело гріхопадіння. «Чоловік пануватиме над жінкою» (пор. Буття 3:16) — буде принижувати її, гнобити й використовувати. Це можна довести в багатьох культурах усіх часів, і тому воно глибоко вкоренилося, мовби закріпилося в ДНК чоловічої природи. ***Таке ставлення буквально успадковується. Нині добре доведено, що сім’ї й культури передають не лише біологічні ознаки, а й глибокі відбитки. Воно проникло й у мислення багатьох християнських чоловіків, які читають Біблію саме крізь ці окуляри і вчитують у Біблію свій ієрархічний погляд на чоловіка й жінку. Сформовані культурою, в якій живуть, просякнуті духом часу.***

Євангеліє — це сила, що змінює й творить наново, сила, яка може зламати й змінити ці старі структури мислення. Апостоли за своїх днів не могли просто скасувати ці старі, грішні патріархальні структури, бо це було б кінцем Євангелія. Це був би напад на тодішній суспільний устрій, який тримав разом Римську імперію і був, так би мовити, її основою. Тому деякі слова апостолів звучать так, ніби вони підтримують ці старі, грішні структури. Але це не так (див. їхні слова до рабів). Ці структури радше підточуються зсередини. Хто читає уважно — на тлі розповіді про творіння, на тлі того, як Ісус поводився з жінками, — той бачить, ***як вони показують шлях, що означає кінець грішної ієрархії: безумовна, самовіддана любов, взаємна покора й повага. Це кінець патріархату й однобічного підкорення.***

Фемінізм, безперечно, частково впав з коня на інший бік. Докорінно хибно, коли жінки тепер прагнуть того самого, що закидають чоловікам. Просто поміняти хибні ролі місцями — це так само хибно і не принесе світові зцілення. Усе лишається по-старому, тільки панівною статтю тепер була б жіноча.

Нічого з цього Творець не мав на думці. Він мав дуже добрий задум: чоловік і жінка, які комплементарно доповнюють одне одного, без ієрархічної різниці. Кожній людині й кожній статі притаманні особливі риси, яких в іншої менше. ***Тому — доповнення, тому — стояти одне навпроти одного на рівних.***

За Божим порядком творіння цей принцип діє для шлюбу, сім'ї, церкви й суспільства. Подих нового творіння проходить цими сферами, коли цього прагнуть і втілюють це в життя.

Hans-Jörg Ronsdorf, Зульцберг, 12 квітня 2021 р.